

Tot va començar amb una paraula. Més concretament, amb un discurs. “El discurs”, diu Mundhir al-Habib, un parell de desenes de paraules per les quals estaria disposat a anar a la presó. “Si és necessari”, afegeix.

Des que una bota de policia en una manifestació li va colpejar la cara, a al-Habib, un polític de 32 anys, el seu concepte de participació cívica ha canviat. Ara queda amb altres activistes per repetir junts “el discurs” en públic.

És perillós. “El discurs” fa referència a uns quants pensaments expressats en veu alta l’octubre passat per un antic membre del Parlament de Kuwait. Potser en veu massa alta. El polític va ser condemnat aquest abril a cinc anys de presó.

En resposta a això, milers de kuwaitians es van reunir davant de la presó als afores de la ciutat per protestar. Hi va haver trets d’advertiment, gasos lacrimògens i ferits. De llavors ençà que al-Barrak està en llibertat condicional. Una frase en particular va molestar el xeic Sabah, l’emir de Kuwait, tot i que al-Barrak la va pronunciar respectuosament: “No us permetrem, altesa, que porteu Kuwait al precipici de l’autocràcia”.

Aquestes són les paraules que tots els kuwaitians coneixen. Es diuen per *smarthphone* o es criden als parcs espontàniament. A vegades, a la nit, es pot sentir un cotxe tocant el clàxon al ritme de la frase: “No us ho permetrem”, “No us ho permetrem”.

Mundhir al-Habib i 54 persones més van acudir davant de la casa d’al-Barrak i van recitar les frases que l’expolític havia pronunciat, tot i que sabessin que això els portaria als tribunals. Ja n’hi ha tres a la presó, d’activistes, per haver difós versos de poemes que es podrien mal interpretar o, segons es diu, per haver fet comentaris insultants sobre l’emir

“Qualsevol frase es pot interpretar com una crítica”, diu al-Habib. “Pots anar a la presó per dos anys per 140 caràcters”. Aquesta mateixa afirmació, feta en una sala de te, també és perillosa: “Crec en la llibertat d’expressió. I per això l’exerciré”.

‘Ens tracten com a nens petits’. Habib no és pobre. Condueix una fur-

Disturbis entre activistes opositors i autoritats kuwaitianes causats després d’assaltar la resi-

Kuwait s’alça contra “el precipici de l’autocràcia”

Per què els ciutadans d’un dels països més rics del planeta surten als carrers a protestar? Tot i la por dels seus països veïns, un moviment ciutadà s’alça a Kuwait cansat del paternalisme i el lideratge incompetent de la família governant.

dència del líder de l'oposició, al-Barrak.

goneta GMC si fa no fa de la mida d'una excavadora. Però això no hi té res a veure, explica al-Habib, tot això va sobre drets, no sobre riquesa. O, com hauria dit Bertolt Brecht, no és la teca sinó la moral.

“Ens tracten com a nens petits. Tot té a veure amb la sang”, diu al-Habib mentre dóna copets amb la mà al seu avantbraç en què es veuen les venes. “Has de tenir l'ADN que toca i tot aquell qui no el tingui ja se'n pot anar. Però això ja no funciona. Ja som grans”.

S'ha format una societat civil a Kuwait per contrarestar el paternalisme tan confiat i segur de si mateix de la família sunnita que governa el país.

Límits que abans no es traspassaven mai, ara es creuen diàriament. Al parc públic al costat de l'estació d'autobús, un grup de familiars de presoners polítics se citen cada vespre per asseure's en favor dels presoners. La gent parla d'“el discurs” als bars sense abaixar la veu. Llaços taronja –el color del moviment de protesta– pengen dels retrovisors dels cotxes.

És un moviment kuwaitià de protesta de veritat conduït per ciutadans que, només en dos anys, han irromput en el Parlament, han obligat el primer ministre a dimitir i han exigit directament a l'emir que instauri una monarquia constitucional.

“Fa un any, com a màxim podies criticar el primer ministre. Aquest era el límit. Ara es parla de la família que governa i fins i tot de l'emir”, diu Lama al-Fadala, una jove arquitecta. I diu que el que va resultar del tot inaudit del discurs d'al-Barrak és que fos la primera volta que algú s'adreçava directament al dirigent del país.

El polític kuwaitià més popular.

Tenir una conversa amb l'home que va fer “el discurs” a l'octubre és impossible fins la mitja nit. Abans d'aquesta hora, un torrent constant de seguidors, suplicants i advocats passa per la seva *diwaniya*, el lloc de trobada que és la primera habitació d'una casa àrab. La *diwaniya* de Musalam al-Barrak és de la mida d'una pista de bàsquet.

“Simplement vaig dir el mateix que cada dona diu al seu marit o cada fill pregunta al seu pare: la classe que governa treballa amb els homes de negocis corruptes”, diu al-Barrak. Actualment té 57 anys. Va estudiar literatura i va ser membre del Parlament durant 16 anys. Té una manera de parlar naturalment retòrica natural que emfasitza les seves paraules amb cura, i somrient fa pauses per sentir-ne el so.

Al-Barrak és la consciència del país, diuen els seus seguidors, el futur primer ministre de Kuwait amb eleccions lliures.

De ben segur que ara mateix sembla el polític més popular de l'emirat. A primera vista, sembla bastant convencional amb la seva figura corpulenta i el seu bigoti tenyit meticulosament. Però potser un demagog no és el que necessita aquesta ciutat d'un milió

d'habitants on quasibé tothom coneix tothom. Potser ja n'hi ha prou amb moure's amb un grau de confiança raonable entre aquestes xarxes tan embolicades de clans i tribus, poblacions urbanes i rurals, dinasties comerciants xiïtes i la majoria sunnita, gent jove i personatges importants. Al-Barrak és respectat tant per la gent jove del país com per la població beduïna. Els seus atacs a l'elit conservadora de la ciutat de Kuwait també l'han fet popular entre els sindicats i els qui viuen als afores de la ciutat.

“S'està robant el país”, diu ell. “El frau més greu el comet la família governant”, la qual, segons al-Barrak, va aconseguir fer-se encara més rica quan, el 1990, el dictador iraquí Saddam Hussein va envair el país.

El veritable perill del règim, diu al-Barrak, és el mateix règim i la seva incapacitat per a governar un estat modern. Recentment Kuwait ha hagut de pagar 1,7 milers de milions d'euros a l'empresa americana Dow Chemical per incompliment de contracte perquè l'emirat se'n va desdir a l'últim moment. L'oposició política a Kuwait s'ho ha pres com una prova de la incompetència del govern mentre que el govern en dóna la culpa a l'oposició perquè sempre el qüestiona.

Kuwait és l'únic país del golf Pèrsic amb un Parlament triat més o menys lliurement. Els partits polítics estan prohibits però els membres del Parlament poden formar grups polítics. El penúltim Parlament es va dissoldre perquè no es volien reunir i l'oposició va boicotejar les eleccions del desembre després que l'emir redactés un decret que canviava la llei electoral del país. Es considera que el Parlament actual és ple de titelles desdentats que fan poca feina.

“Aquí pots arribar a primer ministre si et cases amb una princesa”, diu al-Barrak. “Però som al segle XXI. Volem un govern triat pels ciutadans, no per l'emir. Volem ser participants del poder.”

La vida sense drets. L'oposat a la resplendent ciutat de Kuwait es pot trobar a Taima, un districte pobre i desatès als decadents afores d'una de les nacions més pròsperes. És un lloc de casetes simples i construïdes pels

Al-Barrak, líder opositor condemnat a cinc anys de presó per insultar l'emir, saluda després de ser alliberat per un tribunal d'apel·lació de Kuwait.

proprietaris amb sostres de llauna, on nens descalços corren per carrers sense asfaltar plens d'escombraries. A les persones d'aquí se les coneix com a *bedoun*, literalment 'sense'. Són persones sense pàtria, sense la ciutadania i sense dret a l'educació, la sanitat i altres drets civils dels ciutadans de Kuwait.

Més de 10.000 d'aquestes persones sense pàtria viuen sense drets a Kuwait, la majoria perquè elles mateixes o els seus parents no es van molestar a obtenir la documentació necessària en establir-se l'estat de Kuwait el 1961. Al cap i a la fi devien pensar que les coses

havien anat bé durant segles sense tenir aquesta documentació.

"Se'ns permet servir a l'exèrcit. Però, tot i això, després de tres generacions no podem ser kuwaitians. Aquest govern ens considera il·legals", diu Abdul Hakim al-Fadhli, que encara té marques a la cara de la seva última vaga de fam de fa gairebé dos mesos. Explica com va voler anar a l'institut però no l'hi van acceptar. Li van dir: Tu no ets kuwaitià.

Els *bedoun*, els no ciutadans, van ser els primers kuwaitians a sortir al carrer per demanar igualtat i dignitat, paral·lelament al moviment de la *primavera àrab*. Van aconseguir alguns èxits i, per exemple, ara tenen accés als serveis bàsics del sistema sanitari de Kuwait. Però això són concessions, no drets. "No n'hi ha prou", diu el doctor Sheikha al-Muharib.

Alguns diran que un kuwaitià relativament acomodat com al-Muharib no hauria de manifestar-se en plena calor del desert a favor de més places

a la universitat per als *bedoun*. "Però no es tracta només dels *bedoun*", diu ell. "També es tracta dels kuwaitians. Som una societat molt racista. Tothom es preocupa dels avantpassats, de la família. El govern s'aprofita d'aquestes divisions. Ho hem de superar".

Al-Muharib és part del Grup 29, un grup activista que ha tret el nom de l'article 29 de la Constitució de Kuwait, el qual garanteix la igualtat dels ciutadans. Moltes de les dones involucrades en aquest grup, igual que al-Muharib, són de classe mitjana, sovint amb connexions amb la família governant. Parlen amb amics, membres dels *lobbies* i busquen oportunitats per formar-se laboralment.

"Els kuwaitians plantegen la perspectiva d'arribar a ser el primer país àrab productor de petroli del golf on el poder executiu i policial de la família governant és controlat per mecanismes de responsabilitat i participació ciutadana, és a dir, el consentiment dels governats i la sobirania dels ciutadans",

A Kuwait la indignació dels no ciutadans, els 'bedoun', coincideix amb la dels rics

El líder enado a al emir, saluda relación 3. EFE/

diu el columnista Rami Khouri. “No és estrany, doncs, que en llocs com Doha o Dubai mitjans de comunicació afins als règims es riguin del caos que hi ha a Kuwait cada cop que en tenen l’oportunitat; tenen por que es contagii”.

Tremolors per tot el golf. Grups com el d’al-Muharib i al-Habib tenen connexions per tota la regió i no hi ha cap lloc amb tanta densitat d’usuaris de Twitter com a l’Aràbia Saudita, que intenta mantenir els seus blocs sota control amb l’amenaça de càstigs draconians, fins ara en va. A Bahrain, gairebé cada dia s’arresten manifestants i el govern ha contractat una empresa de relacions públiques internacional per mirar de desviar l’atenció de les seves penúltimes cel·les de presó i cambres de tortura. A Oman, vora cinquanta blocs van ser condemnats per calúmnies contra el sultà i després se’ls va perdonar.

A Abu Dhabi, 94 persones entre intel·lectuals, dignataris, professors, metges, mestresses de casa i fins i tot un xic

de la família governant des del mes de març que són jutjats. Se’ls acusa de simpatitzar amb els Germans Muslims i conspirar per enderrocar el govern. L’estat assegura que el grup ha distorsionat la imatge dels Emirats Àrabs. Els acusats, d’altra banda, afirmen el seu patriotisme, segons els mitjans de comunicació estatals. És possible que el veredict programat per al 2 de juliol vingui seguit d’un indult. Els observadors creuen que és un judici absurd que pretén demostrar als altres estats del golf que els emirs suposadament occidentalitzats de Dubai i Abu Dhabi encara mosseguen.

Cap dels estats del golf no ha aprovat lleis que protegeixin la premsa de veritat. Fins i tot a Qatar, la difamació continua sent una delict penal. Es pot criticar l’emir, però s’ha d’obtenir un permís oficial per a fer-ho.

Al-Habib i els seus 54 companys activistes senzillament esperen veure a qui detindran la propera vegada. El tribunal constitucional de Kuwait se suposa que el 16 de juny ha de decidir

El 16 de juny el TC de Kuwait decideix si la reforma electoral de l’emir és admissible

si l’alteració despòtica que l’emir va fer de la llei electoral del país és admissible. El cas contra Musalam al-Barrak pel seu discurs de “No permetrem que vostè” també anirà a judici un altre cop i Aràbia Saudita, suposadament, pressiona per una sentència dura.

Hi haurà més veredictes en contra dels blocs i els activistes. I hi haurà més protestes. El sentiment de compromís social, un cop descobert, costa molt d’apagar. I una paraula que s’ha dit un cop costa molt d’oblidar.

Alexander Smolczyk
© Der Spiegel

Traducció: Laura Carreras

Manel Fuentes

**ARA, MÉS QUE MAI,
EL MATÍ
DE CATALUNYA RÀDIO,**
amb Manel Fuentes

De dilluns a divendres, de 6 a 12 h

ARA, MÉS QUE MAI,
LA RÀDIO NACIONAL
DE CATALUNYA.

Descarrega't l'aplicació
de Catalunya Ràdio!

CATALUNYA
RÀDIO